

הכתוב להיים

קטעים נבחרים ממכתביו ושיחותיו של הגאון רבי חיים יוסף אקרמן שליט"א

באחד באדר - משמיעין על | הדרכה מפורטת לפורים תשפ"א

ית' קשובות לצעקת הדל ושועת עניים הוא מאזין וכשתעל שועתם לפניו ית', שמע ישמע צעקתם!

מבט ברור וחד | על סעודות הפורים

חובת ה"ונשמרתם מאד לנפשותיכם" תאסור על התקהלויותינו לבל נשוב לכסלה של אשתקד בפרוץ המגיפה בקומנו ממשתאות היין כשכולנו משמשים כנשאים ומפיצי הנגיף.

ואף שהקפדנו עד היום על המנהג של משפחה ומשפחה - מתאספין יחד ואוכלים ושותים ביחד וכך קבלו עליהם שימי הפורים לא יעברו (אסתר ט"ח וברש"י), בעל כרחנו נמנע מזאת, כדי לשמור על שלומנו ושלום יקירנו.

ולא נערב מחשבות כלאים בשמחת הפורים של התעלמות מכללי הבריאות.

מבט ברור וחד | על צורת ומהות היום

ומי יתן שתגבר יד בית דין של תורה שהשכילו ביום חמשה עשר באדר לישיב בעיר הקדש ולקרא בה את המגילה ולשמוח בה את שמחת הפורים ואם כל זה הטילו עליהם לעשות את כל צרכי הרבים - ועיין ברע"ב את הרשימה הארוכה הכוללת את צרכי הרבים.

ותמה הרש"ש עליו - וקצת תימה דבט"ו אדר שהוא זמן שמחת פורים בירושלים - יעדו על בית דין עסקים רבי העמל כאלה.

והתשובה היא - אלו שכבר מראש חדש השמיעו על הכלאים והקפידו להעמיד הדת על תילה בלא סרך פסולת של כלאים - מסוגלים להקדיש את יום הפורים ושמחתו לכל העסקים רבי העמל כאלה ובלבד שישמו המשפטים לפנייהם - כשלחן הערוך ומוכן לאכול לפני האדם.

להודיע שכל קויך לא יבושו - ולא יכלמו לנצח כל החסים בך!

קטע ממכתב
הכנה לפורים של קורונה

מבט ברור וחד | על משלוחי מנות

אף בראש חדש אדר תשפ"א ישמיעו בית דין על השקלים אך יסמיכו לה את ההשמעה על הכלאים.

להודיע בשער בת רבים כי בתקופה שמדת הדין שולטת בעולם, ושלומי אמוני ישראל היושבים בארץ הקדש מבכים את גדולי התורה ובעלי התריסין שנסתלקו מעמנו בעוונותינו, וכל הבתים נלחמים על שלום יקיריהם המאומתים והמבודדים.

דיים לבני ישראל להעלות כמצות היום מתנות לאביונים שחיבונו מרדכי ובית דינו, ולשלוח מנות איש לרעהו במנות הראויות לסעודה בלא תפארת הצלופנים והסרטים.

כי איככה תוכל משפחה המקבצת בקושי למזון יומה ולעמוד בהוצאות המיותרות שנכפות עליה ממשפחות הכלאים של אלו הנוקטים כאנשי הרחוב שהחיצוניות היא עיקרו של משלוח!

מבט ברור וחד | על מגביות התת"ם

מנין יקחו בני הישיבות את העוז והתעצמות לחזר על הפתחים ולהודיע כי תת"י ישיבותיהם נתרוקנו, והמה מבקשים לזכות את שלומי אמוני ישראל במצוה רבה של החזקת תורה והכנסת חתנים לחופה, כשכל בית אב עמוס בנחותיו ובקשייו כשכלתה הפרוטה מכיסו.

ואמנם עמנו נתבע ונותן גם כשאין לו, אך בפרשתנו שומעים אנו כי אזניו

ניתן לקבל בדוא"ל את המכתב המלא: mlkr8114@gmail.com

הדרכה לפורים

נתיב עוז לתקופה

ת. דבר בעתו מה טוב - לעולם ענייני דיומא הנלמדים בעתם ואפילו בבחינת מה - מעט - הוא עניין טוב, ומאחר והיא מצוה עוברת, יכול, רשאי וצריך לפנות להם מקום בסדר יומו, וילוה משעותיו ללמוד זה וחובותיו וסדריו ישלים בהתפכחותו מיינו ומשתיתו.

| איך מתכוננים לפורים שנגיע למהות היום ולא נתעסק כל היום רק בחיצוניות המעשים, על מה לשים דגש - הכרה בנס, הודאה, איש לרעהו?

ת. וישלח ספרים אל כל מדינות היהודים היאך כדאי ואפשר לנצל את מעלת ימי הפורים, וכפי רבות הספרים כך רבו הדעות והיות ופורים כפורים, נלמדים הם זה מזה, וכשם שלקבלות יום הכיפורים המליצו המבנים שראוי ורצוי לתפוס נקודה אחת ולנוצרה ולנוטרה, כך בעבודת יום הפורים כדאי ומומלץ לתפוס נקודה אחת קרובה ללבו של אדם.

יכול אדם למצות את פשיטת היד הנענית ביום זה בכפליים או לחלופין להתחנן לפני המלך על הארת עיניים בתורתו.

הזדמנות לרצות את השכן ממול שטיפס על העץ, או את החמות הפגועה מאותה שבת בלתי נשכחת וכד', וכל אשר יעשה יצליח כשיהא לבו מכוון לאביו שבשמים.

| מה ההנהגה הראויה לאברך בסדר היום של פורים? [כגון: לימוד בכלול ליל פורים, אבות ובנים, להשקיע יותר בלימוד ותפילה או בהתעסקות במשלוחי מנות או בשמחת המשפחה]

ת. כתב הרמ"א (סימן תרצ"ה סעיף ב'): טוב לעסוק בתורה - מעט - קודם שיתחיל הסעודה, וסמך לדבר - ליהודים היתה אורה ודרשין - אורה זו תורה. ובסימן תכ"ט (מ"ב ס"ק ב) - מתחילין מיום פורים עצמו לשאול ולדרוש בהלכות הפסח. זהו מדינא.

ומדרך הסגולה ידועה מעלת היום וערום יעשה בדעת ובחכמה לנצל ולהוסיף כפי שיתאפשר לו ובאופן שלא יכביד על נוות ביתו, שהרי נכתב בספר הכתובה כי כל הבעלים יתנו יקר לנשותיהן, אגא אוקיר] ויוכל להיות שמח וטוב לב עם אשתו ובניו וכל הנלווים אליו (סוף סימן תשכ"ט).

| האם ללמוד לפני פורים את פירושי המגילה או מסכת מגילה על חשבון לימוד קבוע?

• ויהי אמן •

הדרכה חינוכית מהמגילה

למנצח על איילת השחר | א-לי למה עזבתני

מאז נתעברה אמי שהיא השעה שראוי לאביחיל להקרות אב- מת הוא, וכשהגחתי לאור עולם ונולדתי- נלקחה אמי וכך זעקה נפשי ונשמתי - למה עזבתני בלא אב ובלא אם.

אך נפלאות דרכי הנהגתך עמי והעמדת לי את שאר בשרי איש יהודי ואיש ימיני אשר חמל על היתומה הכפולה והביאה אל ביתו למשך שבעים וחמש שנה (תרגום) ושם הסתתרת זוכיתי לקבל את שמי 'אסתר' על שלא ראיתי פני אדם זר, כשם נוסף ל'הדסה' שנקבע לי על ידו על שם צדקתי שהוא שם הניתן לצדיקים הנמשלים להדס.

וטובת עין זו של מרדכי באה בספר שנכתב ברוח הקודש בלשון: ויהי אמן. וזאת על שום מה?

כי אכן לשמור על נערה יפת תואר וטובת מראה שלא 'תחזה אפי גבר' במקום שטוף זימה כשושן שהפכה להיות עיר הבירה היא משימה שלכאורה בלתי אפשרית.

ומי לנו גדול מהשלישי שבאבות שפניו חקוקות בכסא הכבוד שבבואו לאחר עשרים שנה מבית חמיו הארמי וחנה את פני העיר בנחלתו אשר קנה במאה קשיטה שהוכה בנבלה שנעשתה לבת יעקב יושבת אוהלים בנופלה ברשת אשר טמן לה בן נשיא הארץ שהביא נערות משחקות המתופפות בתופים והצליח להוציאה חוצה לראות בבנות הארץ ולשללה (ילקוט ישלח קלד) ומהו הסוד להצלחת מרדכי - ויהי אמן.

שכן העיד עליה הכתוב שגם לאחר שנלקחה לבית המלך אחשוורוש היתה אסתר שומרת שבת ומועד, היתה פורשת בימי טומאתה, נזהרה מתבשילי נכרים ומיין נסך והקפידה לשמור כל חיובי הנשים היהודיות (תרגום, ב, כ' - מאמר מרדכי) וכל זה מחינוכו והדרכתו - כאשר היתה באמנה אתו.

ושורשה של אומנות האומנות למדנו מהרעיא מהימנא הפונה להקב"ה (במדבר יא יב) בתמיהה: 'האנכי הרייתי את כל העם הזה אם אנכי ילידתהו כי תאמר אלי שאהו בחיקך כאשר ישא האומן את היונק'.

וקבע הגר"ח שמואלביץ זצ"ל שמוכח שמי שאכן הרה [האב יקרא הורה מפני שנותן ומזמין ההריון-רמב"ן] ומי שבאמת ילידתהו [היא האם - שם] אומרים לו שישא את יוצאי חלציו באופן נפלא זה שישא האומן את היונק.

ואהיה אצלו אמן (משלי, ה) -פותח רבי הושעיה רבה את המדרש רבה בבראשית במשמעות שונות ל'אמן':

אמן - פדגוג כמו שנאמר: 'כאשר ישא האמן את היונק'. אמן - מוצנע כמו שנאמר: 'יהי אמן את הדסה'. אמן - רבה כמו שנאמר 'התיטבי מנא אמן' ומתרגמין מאלכסנדר' רבתא.

מימרה זו מכריזה התורה הקדושה לפני הקב"ה שקננה בראשית דרכו (משלי ח' כב) והיתה לפניו שעשועים בכל יום וכן היתה אצלו אמן, ולזה ראה רבי הושעיה רבה לפתוח את ספר 'בראשית' - בשביל התורה שנקראת ראשית דרכו (רש"י) בהבנת העומק של השבח שמשבתחת בו: 'ואהיה אצלו אמן'.

אמן - פדגוג: תפקיד המחנך ומורה הדרך וכהצעתה (שם לב) ועתה בנים שמעו לי ואשרי דרכי ישמרו. שהרי מי שימצאנה ימצא חיים ויפק רצון מה' (שם לה).

אמן - מוצנע: להתאמץ ולהשקיע מאמצי על שהוראת הדרך והחינוך יהיו מוצנעים ומופנמים שהרי את צנועים חכמה שאז יחרטו בחרט ברזל על לבות המתחנכים- בני הבית, תלמידים וכדומה - בפיתוחי חותם לקניין צאן ברזל.

אמן - רבתא: להניף תנופה ולהרים תרומה לה' שלמרות שהחינוך נמסר בהצנעה והפנמה וברחובות לא נשמע קולה, אין לחוש כפחות דרגה וכשפל אנשים אלא אדרבה להגביה הלב בדרכי ה' ולידע באופן נחוש שבי מלכים ימלוכו.

האומן הגדול מתהלך בכל יום ויום בתוך ביתו נאווה קודש ומאמרו אל הגדילה אצלו בביתו:

שמעי בת וראי כי אבי יתומים עומד לצדך, מכה על קדקדך ואומר לך גדלי והיי מושיעתן של בני!

ושכחי אמן ואביך שלא זכית להכירן והטי אונך לכל אשר אדריךך ואורה לך דרכה של תורה בהיות כל כבודך בת מלך פנימה ומוצנע.

ולא תחזי אפי גבר ע"ה שנים, או אז אף שלרקמות תובלי למלך, יחד יחד עם כל רעותיך המקובצות אל יד הגי, את לבדך תבואי בהיכל המלך בשמחות וגיל ויתאו המלך יופיך ותהי נשאת חן וחסד לפניו, ולמרות כן תנצרי בכל עוז את 'אשר צוה עליה מרדכי' ותהי לנו לאחות בבית המלך.

ואנכי אמשיך ואהיה לך לאב ואומן ואתהלך בכל יום ויום לדעת את שלומך ולצפות למימוש של הרמז לישועה שניתן לי משמיא שהרי לא לחנם עלתה כך לצדקת זו שטפחתי וריבית. (אסתר ב' יא - ברש"י)

.....

להתאמץ ולהשקיע מאמצי על, שהוראת הדרך והחינוך יהיו מוצנעים ומופנמים, שהרי את צנועים חכמה, שאז יחרטו בחרט ברזל על לבות המתחנכים- בני הבית, תלמידים וכדומה- בפיתוחי חותם לקניין צאן ברזל.

ניתן לקבל בדוא"ל את המכתב המלא: mlkr8114@gmail.com

שנה להתפרצות הקורונה

קטע מיוחד ביותר

ממאמר חובה

להבנת

התקופה

הנה מוצא בחליו של חזקיהו שהתאנה היתה אצלו מדתו של הקב"ה להנתן לתוך הדבר המתחבל...

מכאן שמאחר וממאן חזקיהו לתפוש בצווי של "והייתם להביא בנים לעולם שבזה לא תהו בראה אלא לשבת יצרה מוצוה רבה שמוכרים ספר תורה לצורך קיומה הרי הוא פוגם בעץ החיים שמסור לו. ונגזר עליו כי מת אתה- בעוה"ז ולא תחיה- לעולם הבא, והקלקול הוא בשורש החיים הנקצב לו.

על כן אין בספר הרפואות שגנו, ובתפילתו שנשמעת שעל זה כתב את כתב ההודאה על ניסו הפרטי- חי חי הוא יודך כמני היום, כשיש בני אדם חיים בעולם יוצאת ההודאה מבניהם. (ל"ח ט)

לתקן את שרש מחלתו עד שיניחו עליה- דבֵּלַת תאנים- המורגלת מאז

ימות בראשית להיות המועילה לאדם אשר נתקלקל על ידה באוכלו ממנה, ומיתה נגזרה על האדם שמעפר בא ואל האדמה אשר לוקח ממנה ישוב.

ועל כן ליבי אומר לי כי גם בזמננו עת מכה ה' את עולמו בדבר גדול המכלה רבים מאומות העולם. וכבר צפו כן בני קרח במזמורם הנאמר קודם להמלכת הבורא מלכו של עולם בקול שופר ביום תרועה (תהילים מזמור מז) כי ידבר הוא עמים תחתינו- ופירש"י יתן דָּבָר בעכו"ם תחת נפשנו להיות חמתו מתקררת בהם ואנו ניצולים.

יש מקום לתאנה- בפירותיה או בשרף הבא מעיקרה -להיות המתקנת את מקור החיות ולעצור בעד המגיפה המכלה תבל ומלואה.

ורמז נתן למצוא בשיר של פגעים (מזמור צא י')- לא תִאָּנֶה אליך רעה, ראויה היא התאנה שעל ידה החוסה בה' והשם עליון למבטחו לא יארע לו רע.